

سلسله مباحث
سبک زندگی مؤمنانه
(۳)

www.ketab.ir
کرامت

و خدمت رسانی

محمد هادی اعتمادی

سرشناسه	: اعتمادی، محمدهادی، ۱۳۳۷-
عنوان و نام پدیدآور	: کرامت و خدمت‌رسانی/محمدهادی اعتمادی.
مشخصات نشر	: قم: نورالسجاده، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۳ص.
فروست	: سلسله مباحث سبک زندگی مؤمنانه: ۳.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۲۲-۸۲-۴
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه:
موضوع	: کرامت انسانی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Islam -- Religious aspects -- Dignity
موضوع	: انفاق -- احادیث
موضوع	: Charity -- Hadiths
موضوع	: راه و رسم زندگی (اسلام) -- احادیث
موضوع	: Islam -- *Religious aspects -- Conduct of life -- Hadiths
رده‌بندی کنگره	: B۲۵۴/۱۳
رده‌بندی دیوبی	: ۶۵۱/۳۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۴۷۳۷۸۹

انتشارات نورالسجاده

۰۹۱۲۳۵۱۹۵۳۸ تلفن: انتشارات نورالسجاده

Email: nashmoorsajad@gmail.com

کرامت و خدمت‌رسانی

تألیف: محمدهادی اعتمادی

ناشر: انتشارات نورالسجاده

نوبت و تاریخ چاپ: اول / ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

شابک: ۴ - ۸۳ - ۵۲۲۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸

ISBN 978 - 600 - 5220 - 83 - 4

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۵	پیش گفتار

فصل اول: قدر و منزلت انسان

۲۱	کرامت انسان
۲۲	۱- کرامت ذاتی
۲۲	۲- کرامت اکتسابی
۲۳	برتری انسان بر سایر موجودات
۲۶	درس کرامت
۲۸	کرامت، محور تعلیم و تربیت سفیران نور
۳۰	همه موجودات مسخر انسان
۳۱	انسان امانت‌دار خدا
۳۳	انسان موجودی است انتخاب‌گر

فصل دوم: کرامت، آثار و آفات آن

۳۷	بخش اول: نشانه‌های کرامت
۳۸	۱- دوری از پستی
۳۸	۲- کام‌روا ساختن دیگران
۳۹	۳- تحمل دیگران

۴۰. ----- رعایت عهد و پیمان
۴۰. ----- شکیبایی
۴۱. ----- حفظ آبرو
۴۲. ----- کنترل زبان
۴۳. ----- **بخش دوم: موجبات کرامت**
۴۴. ----- ۱- تواضع و فروتنی
۴۵. ----- فرق بین تواضع و حقارت‌پذیری
۴۷. ----- ۲- همت بلند
۴۸. ----- ۳- صداقت و راستگویی
۵۱. ----- **بخش سوم: ثمره کرامت**
۵۱. ----- ۱- خوار شدن هوای نفس
۵۱. ----- ۲- دوری از گناه
۵۲. ----- ۳- ایثار کمال کرامت
۵۳. ----- ۴- ایثار بالاترین مرتبه کرامت
۵۴. ----- **بخش چهارم: اخلاق کریمان و جوانمردان**
۵۴. ----- ۱- ترجیح آبرو بر مال
۵۵. ----- ۲- عطا قبل از درخواست
۵۷. ----- ۳- محبوب خدا و خلق
۵۷. ----- ۴- مقاومت در برابر حوادث
۵۹. ----- ۵- تغافل
۶۰. ----- ۶- بذل احسان
۶۱. ----- ۷- وفا به عهد و پیمان
۶۲. ----- ۸- دوری از زشتی
۶۳. ----- ۹- سبقت در عفو و گذشت
۶۴. ----- ۱۰- نهایت جوانمردی
۶۵. ----- ۱۱- سپاسگزاری
۶۶. ----- ۱۲- مهر و محبت (ملایمت)

- ۱۳- پاداش بدی با خوبی ----- ۶۷
- ۱۴- پرهیز از افتخارات ناپسند ----- ۶۷
- ۵۱- مدیون دانستن خود ----- ۶۸
- ۱۶- چاره‌سازی هنگام نیاز ----- ۶۹
- ۱۷- گذشت هنگام قدرت ----- ۷۰
- ۱۸- عاری از حسادت ----- ۷۱
- ۱۹- عطا و بخشش به موقع ----- ۷۲
- ۲۰- صله رحم ----- ۷۲
- ۲۱- دوری از ننگ و عار ----- ۷۳
- ۲۲- لذت بردن از اطعام دیگران ----- ۷۴
- ۲۳- باری کردن زمین خورده ----- ۷۴
- ۲۴- پیش‌دستی دو نیکوکاری ----- ۷۵
- ۲۵- نیکوکاری ----- ۷۶
- ۲۶- بخشش ----- ۷۶
- ۲۷- حاجت‌روایی هنگام توانایی ----- ۷۷
- ۲۸- نصیحت و خیرخواهی ----- ۷۷
- ۲۹- دوری از منت‌گذاری ----- ۸۰
- ۳۰- برترین جوانمردی ----- ۸۱
- ۳۱- شریف‌ترین کرامت ----- ۸۲
- ۳۲- پرهیز از اخلاق ناپسند ----- ۸۲
- ۳۳- ترفیع مقام معنوی ----- ۸۳
- ۳۴- کم‌ارزش انگاشتن دنیا ----- ۸۳
- ۳۵- عقوبت کریمان ----- ۸۳
- ۳۶- رستگاری ----- ۸۴
- ۳۷- فضیلت جوانمردی ----- ۸۴
- ۳۸- عدل و احسان ----- ۸۵
- ۳۹- سایه کریمان ----- ۸۵

پیش گفتار

سپاس خداوند کریمی را سزااست که اکرم‌الاکرمین است و لباس کرامت بر اندام انسان پوشانید و او را بر سایر موجودات جهان هستی فضیلت و برتری بخشید و تمام اسباب کرامت را برای او مهیا کرد. درود بر سلسله جلیله انبیاء عظام الهی که محور تعلیم و تربیت خود را برای رسانیدن انسان به مقام و موقعیت کرامت قرار دادند.

سلام بی پایان خداوند بر آخرین سفیر او؛ حضرت محمد بن عبدالله ﷺ که برای تکمیل مکارم اخلاق بشر مبعوث و رسالت الهی خویش را به انجام رسانید. سلام بر جانشینان آن حضرت که خود اسوه کرامت بودند و راه رسیدن به کرامت را به پیروان خود آموختند و آنان را از آفات کرامت برحذر داشتند؛ پیشوایان راستینی که با بیانات ارزنده و کردار پسندیده حافظ عزت و کرامت رهروان راه خود بودند و درس عزت، شرافت و جوانمردی و کرامت و خدمت به انسان‌ها را عملاً به آنها یاد دادند، تا هم خود با کرامت بوده و هم حافظ عزت و کرامت دیگران باشند و از پاداش خدمت‌رسانی و ارج نهادن به انسان‌ها و لذت معنوی آن برخوردار گردند.

سخن از انسان، این جرم صغیری که عالم کبیری در او خلاصه شده است می‌باشد. سخن از جایگاه رفیع و موقعیت والا و منزلت و تکریم و

کرامی داشت و فضیلت خدمت‌رسانی به انسان است؛ انسانی که اشرف مخلوقات است و از کرامت فطری و ذاتی برخوردار است.

انسان آن‌گاه که آراسته به زینت و زیور ایمان شود، از عزت مخصوص خدا بهره‌مند است؛ «عزت مخصوص خدا و رسول او و مؤمنان است.»^۱ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ؛ عزت و کرامت نفس هدیه و ارمغان خداوند به انسان مؤمن است. امام باقر (ع) فرمود:

خداوند سه چیز به مؤمن عطا کرده است:

۱- عزت در دنیا و دین؛

۲- رستگاری در آخرت؛

۳- هیبت در دل ستمگران؛

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (ع) قَالَ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَعْطَى الْمُؤْمِنَ ثَلَاثَ خَصَالٍ الْعِزَّةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَالْمَهَابَةَ فِي صُدُورِ الظَّالِمِينَ.

لذا حفظ عزت و کرامت انسان بر خویش و بر دیگران لازم است. انسان مؤمن مجاز نیست که ذلت بپذیرد و گوهر کرامتش را منکوب نماید. رسول خدا (ص) فرمود:

لَا يَجِلُّ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يُذِلَّ نَفْسَهُ.

شایسته نیست که مؤمن خود را ذلیل نماید.^۲

زیرا آن‌گاه که از روی میل و رغبت ذلت و خواری را بپذیرفت از حوزه بیرونی از اهل بیت رسول خدا (ص) خارج شده است. آن حضرت فرمود:

۱. منافقون، ۸.

۲. بحار الانوار، ج ۶۸، ص ۱۶. در حدیث دیگری فی صدور العالمین آیه با کمی اختلاف در متن حدیث

۳. فروع کافی، ج ۵، ص ۶۳.

مَنْ أَقْرَبَ بِالذَّلِّ طَائِعاً فَلَيْسَ مِنَّا أَهْلُ الْبَيْتِ.

یکی از توصیه‌های پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله این است که: أَطْلُبُوا الْحَوَاجَّ بِعَزِّهِ الْأَنْفُسِ، فَإِنَّ الْأُمُورَ تَجْرِي بِالْمَقَادِيرِ^۱؛ نیازمندی‌های خود را با عزت و کرامت طلب کنید، چندان که امور روزمره زندگی به اندازه معین جریان دارد. با ذلت و خواری چیزی بر زندگی شما افزون نخواهد کرد. مقدرات الهی همان است که معین و مقدر گشته است.

انسان موظف است حتی در سخت‌ترین شرایط زندگی، یعنی هنگام درخواست نیاز هم کرامت نفس و عزت و اقتدار معنوی‌اش را پاسداری و حفظ کند. ذلت‌پذیری برای انسان مؤمن روا نیست؛ چرا که به فرموده امام صادق علیه السلام:

فَالْمُؤْمِنُ مَكُونٌ عَزِيزاً وَلَا يَكُونُ ذَلِيلًا قَالَ إِنَّ الْمُؤْمِنَ أَعَزُّ مِنَ الْجَبَلِ لِأَنَّ الْجَبَلَ يَشْتَقِلُ مِنْهُ بِالْمَعَاوِلِ وَالْمُؤْمِنُ لَا يَسْتَقِلُّ مِنْ دِينِهِ بِشَيْءٍ.

مؤمن عزیز است و ذلیل نیست. مؤمن از کوه نیرومندتر است، زیرا از کوه با ضربات تیشه کم می‌نمود، اما با هیچ وسیله‌ای نمی‌توان از باورهای دینی مؤمن کم کرد.^۲

نوشتاری که پیش‌رو دارید به همین مناسبت تهیه و تدوین شده و با استفاده از آیات قرآن و سخنان نورانی اهل بیت علیهم السلام سه محور را به اختصار مورد بحث قرار داده است تا اهمیت خدمت‌رسانی روشن گردد:

۱- قدر و منزلت انسان در قرآن؛

۲- کرامت، آثار و آفات آن؛

۳- خدمت‌رسانی.

۱. تحف العقول، ص ۵۸.

۲. نهج الفصاحه، ص ۶۴.

۳. تهذیب الأحکام، تحقیق خراسانی، ج ۶، ص ۱۷۹.

امید آن که مورد رضای خداوند و پیشوایان راستین اسلام واقع شود و چراغ راهی باشد برای کارگزاران جمهوری اسلامی در خدمت‌رسانی هر چه بهتر و بیشتر به مردم این مرز و بوم؛ چرا که خدمت به ملتی که مقتدرانه و با عزت‌نفس در مقابل همه شیاطین قد علم کرده، یک ارزش واقعی و کوتاهی در امر خدمت‌رسانی به مردم شریف و باوفای ایران اسلامی ضد ارزش است و موجب عقوبت و کیفر قرار گیرد.

در پایان از دوستان اهل قلم و محقق و پژوهشگر انتظار دارد کاستی‌ها را یادآور و از راهنمایی و تذکر لازم دریغ نمایند که به دیده منت قبول و مورد استفاده خواهد شد. یادآور می‌شود که این کتاب در سال ۱۳۸۲ به رشته تحریر درآمده و اکنون با بازنگری و اصلاحات و اضافات کلی تقدیم شما می‌گردد.

اللهم تقبل منّا بمَنك و کرمک

قم حوزه علمیه

محمد هادی اعتمادی

اردیبهشت سال ۱۴۰۰

برابر با ماه مبارک رمضان ۱۴۴۳